

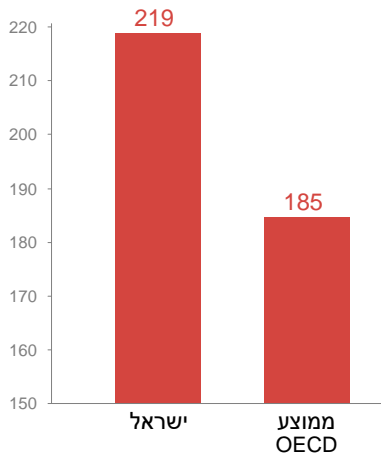
חופשות, שבת וחשיבה בתוך הקופסה

דן בן-דוד

ישראלים אינם יודעים תמיד להבחין בין אלתור וחשיבה מחוץ לקופסה המאפשרים מציאת פתרונות יחודיים, לבין קימבון המוביל לקבירה עצמית עמוק בתוך הקופסה. הבעיה התורנית, רצון להקטנת מספר ימי החופשה של התלמידים, במטרה להקל על הורים עובדים, מגלמת בתוכה תרבות לאומית של הסתמכות על מידע חלקי והפיכת הדברים הפשוטים ביותר למסובכים ומתישים.

מספר ימי לימוד שנתיים

בתי ספר יסודיים, 2016

מקור: דן בן-דוד, מוסד שורש ואוניברסיטת תל-אביב
נתונים: OECD

משרד החינוך הציע מספר חלופות לקיצור חופשות, וארגוני המורים עלו על הבריקדות. אף צד לא מתייחס לנתון אחד פשוט – שאולי גם לא נבדק לפני שהחלו להתנגח על הפתרונות: כבר עתה, ילדי ישראל מבליים יותר ימים בבית הספר בהשוואה לילדים בכל שאר המדינות המפותחות. מספר ימי הלימוד השנתיים בבתי הספר היסודיים בישראל (219) גבוה ב-18 יום מהמספר ביפן הנמצאת במקום השני, וגבוה ב-34 יום מממוצע ה-OECD.

ילדי ישראל שוהים בבתי הספר יותר מאשר ילדי כל מדינה אחרת, מפני שהם לומדים ששה ימים בשבוע. רוצים לקצר חופשות? תעבירו את מערכת החינוך לשבוע לימודים בן חמישה ימים ותזכו ל"בנק" של 20-30 ימים מדי שנה שבאמצעותם ניתן לקצר חופשות בלי להניד עפעף. הרי ממילא שבוע העבודה של המורים – כמו זה של מרבית ההורים – הוא חמישה ימים בשבוע. כך ניתן להעביר סופית את המדינה לשבוע עבודה ולימודים רשמי של חמישה ימים. פשוט ואלגנטי. רק שאז צצה בעיה נוספת שגם ביחס אליה אנו מצטיינים בחשיבה בתוך הקופסה. ששי-שבת אינו סוף השבוע שלו כולם מייחלים.

עם ישראל רוצה חופש ביום ראשון, כמו בחו"ל, כדי לבלות, לערוך קניות ושאר דברים שאינם זמינים בשבתות ובחלקים מימי ששי. לכן, בגלל השבת – וקבעון מחשבתי – רוצים כאן את יום ראשון כיום חופש נוסף, לא במקום יום ששי.

בלונדון, בפריז ובניו יורק חיים יהודים דתיים, שגם להם השבת חשובה. שבוע העבודה שם נמשך מיום שני עד ששי. אין בעיה של שעת כניסת השבת בקיץ כי הימים ארוכים. ובחורף? ב-21 בדצמבר, היום הקצר ביותר בשנה, נהנית ישראל משעתיים נוספות של אור יום לעומת לונדון ורומא ומשלוש שעות יותר מניו יורק. כל מה שאנו צריכים לעשות הוא לעבור לשעון קיץ בחורף והשמש תשקע ב-17:39 ביום הקצר ביותר בשנה – ומאוחר יותר בכל שאר הימים. אם הדתיים יכולים להסתדר עם זה בחו"ל, הם בוודאי יוכלו לעשות זאת כשעומדות לרשותם יותר שעות אור.

השורה התחתונה היא שאין כל בעיה להתאים את ימי הלימודים לימי העבודה של ההורים מבלי להסתבך עם המורים, ואין כל מניעה שימי החופשה יכללו לפחות יממה שלמה בשבוע שבה החנויות תהיינה פתוחות בעבור מי שאינו רוצה לערוך קניות בשבת. צריך רק לפקוח את העיניים ולהתחיל להסתכל, לא רק לראות.